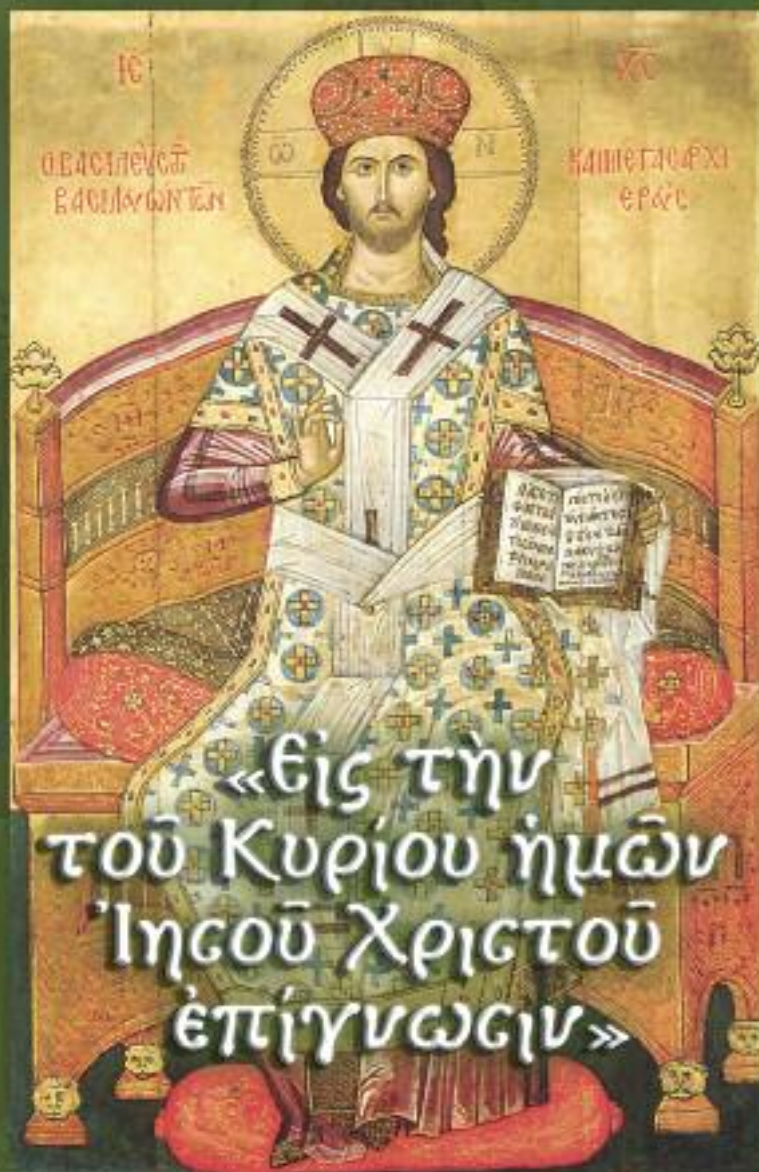

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΑ

Ιερα ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2008

«Εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν»

Κείμενα:

Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιὴλ

Στοιχειοθεσία, Διακόσμησις, Ἐπιμέλεια Ἐκδόσεως:
Ἀδελφότης Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρομοῦ Καρέα

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

Τοιχογραφία τοῦ 1312 στὸ Καθολικὸ
τῆς Μονῆς Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος

Σειρά:

«Χριστολογικά» ἀριθμ. 14

Copyright:

Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.

Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51, Τ.Κ. 161 21 Καισαριανή

Τηλ.: 210.72.24.123

www.imkby.gr e-mail: info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-08-8

ΕΠΙΛΟΔΟΣ Α.Β.Ε.Ε.

Ἀρδιστιό 12-16, 116 36 Ἄρδηνα

Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4320 • Fax: 210.923.7003

www.epilodos.gr • e-mail: info@epilodos.gr

«Εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν»

(Β' Πέτρου α' 8)

τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ἰμηττοῦ
Δαυιδ

«Τίς ἐστὶν οὗτος;»

(Ματθαίου κα' 10)

Ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊκὸ λαὸ ἀκούσθηκε ἡ γεμάτη θαυμασμὸ καὶ ἀπορία ἐρώτηση «Τίς ἐστὶν οὗτος;» (Ματθαίου κα' 10) γιὰ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Ἡ ἐρώτηση δείχνει ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεγνώριζαν ἐξωτερικὰ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ἀλλὰ δὲν Τὸν εἶχαν γνωρίσει βαθύτερα, δὲν εἶχαν φθάσει κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο στὴν τελεία γνώση, «τὴν ἐπίγνωσι τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ» (Ἐφεσίους δ' 13). Ἐξη ἀνάμεσά

τους, ἀλλὰ δὲν εἶχαν κατανοήσει τὴν προσωπικότητά Του, τὴν ἀποστολή Του καὶ τὴν μοναδικότητά Του.

Ἄντὶ ὅμως νὰ σχολιάζουμε τὴν συμπεριφορὰ τῶν Ἰουδαίων εἶναι ἐποικοδομητικότερον νὰ στοχασθοῦμε ἐὰν ἐμεῖς, ποὺ ἐορτάζουμε τὰ Χριστούγεννα, Τὸν ἔχουμε γνωρίσει καὶ ἐὰν Τοῦ ἔχουμε δώσει τὴν ἀρμόζουσα θέση μέσα μας (στὴν ψυχὴ μας) καὶ ἀνάμεσά μας (στὴν κοινωνία μας).

Πρὸς τοῦτο θὰ μελετήσουμε τὴν ἁγία Γραφὴ γιὰ νὰ λάβουμε ἀπάντηση στὸ πάντοτε ἐπίκαιρο ἐρώτημα τῶν Ἰουδαίων τότε, ἀλλὰ καὶ ὄλων τῶν γενεῶν τῶν ἀνθρώπων μετέπειτα «*τίς ἐστὶν οὗτος;*».

α) Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἀναφέρεται στὴν ταυτότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, στὸ ἔργο Του, στὴν προαιώνια ὑπαρξὴ Του καὶ κατάστασή Του πρὶν ἐνανθρωπήσει μὲ τοὺς λόγους τοῦ εὐαγγελίου του: «*Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν*» (Ἰωάννου α' 1-5). Συνεχίζει ὅτι «*Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο*» (α' 14).

Οἱ ὑψηλὲς αὐτὲς συλλήψεις τοῦ «*αὐτόπτου*» (Λουκᾶ α' 2) τοῦ Λόγου στηρίζονται στὴν δημόσια διακήρυξη τοῦ Ἰδίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅταν ὁμίλησε γιὰ

τὸν ἑαυτοῦ Του καὶ ἔδειξε τὴν διαφορὰ τῆς καταγωγῆς Του ἀπὸ αὐτῆ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς Του. Εἶπε: «Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» (Ἰωάννου ἡ' 23). «Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον» (Ἰωάννου ιστ' 28).

Ὅσο σαφῆς εἶναι αὐτὴ ἡ διαφορὰ τῆς καταγωγῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὴν καταγωγὴ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων, ἐξ ἴσου σαφεῖς εἶναι καὶ μερικὲς ἀκόμη διαφορὲς μεταξὺ Αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅπως αὐτὴ τῆς ἠθικῆς ἀνωτερότητος καὶ καταστάσεώς Του, ἡ ὁποία ἐπεσημάνθη μὲ τοὺς λόγους Του «ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί» (Ἰωάννου ιζ' 16) καὶ τῆς ἐξουσίας Του ἐπὶ τοῦ θανάτου, ἡ ὁποία ἐπεσημάνθη μὲ τοὺς λόγους: «ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὕπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἔτοιμος» (Ἰωάννου ζ' 6).

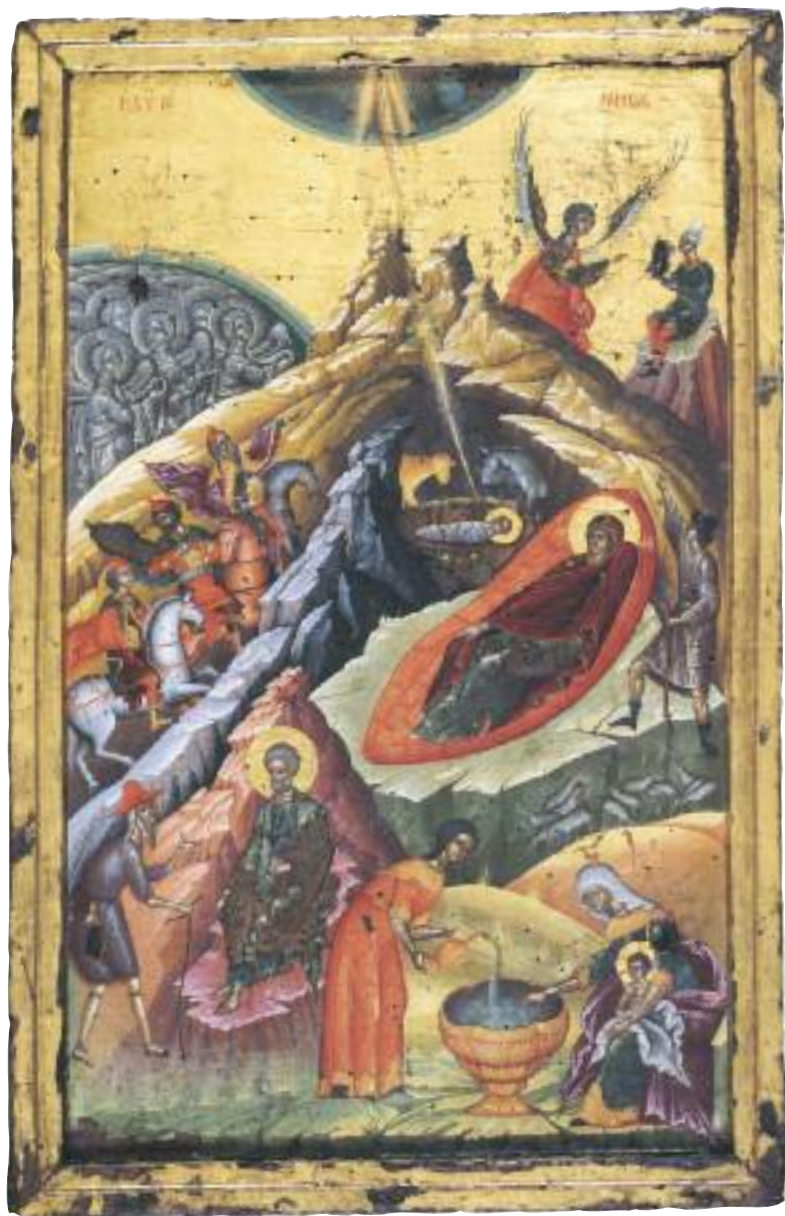
Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ του ἀναφέρεται σ' αὐτὴ τὴν διαφορὰ ποὺ ὑφίσταται μεταξὺ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀνθρώπων ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴ καὶ τὴν ἠθικὴ ἀνωτερότητα τοῦ προσώπου Του, ἐξηγῶν συγχρόνως καὶ τὸν σκοπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ: «Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιά κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς παραπλησιῶς μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ

θανάτου καταργήση τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τοὺς, ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ» (β' 14-17). Θὰ διευκρινήσῃ περαιτέρω ὅτι καὶ ἀληθῆς ἄνθρωπος ἦτο καὶ ἐξ ἴσου ἀληθῶς ἦτο «κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν» (Ἑβραίους ζ' 26).

Όσο βαθύτερα γνωρίζουμε τὸ μυστήριο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τόσο περισσότερο μᾶς αἰχμαλωτίζει ἡ ἀγάπη Του γιὰ μᾶς καὶ μᾶς κινεῖ στὸ νὰ ἀνταποδώσουμε αὐτὴ τὴν ἀγάπη Του καὶ ἐμεῖς μὲ τὴν πρὸς Αὐτὸν ἀγάπη μας, ἀγαπῶντες τὸν ἀγαπήσαντα ἐμᾶς.

β) Εἶναι Αὐτός, ὁ Ὅποῖος «εἰς τὰ ἴδια ἦλθε καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον» (Ἰωάννου α΄ 11).

Μὲ πικρία καὶ ἀπογοήτευση ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης σχολιάζει τὴν συμπεριφορὰ τῶν συγχρόνων του Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ἀπέρριψαν τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ Ὅποῖος ἐδημιούργησε τὰ πάντα, γιὰ τὸν Ὅποῖον ἐδημιουργήθησαν τὰ πάντα (Κολασσαεῖς α΄ 15), γιὰ τὸν Ὅποῖον ὀμιλεῖ ὀλόκληρη ἡ Παλαιὰ Διαθήκη (Ἰωάννου ε΄ 26).

Ἄδυνατεῖ νὰ χωρέσει ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, τὸ σκάνδαλο καὶ τὴν πρόκληση τῆς ἀπορρίψεως τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ὅμως γεγονός. Τὴν ἐπιτρέπει ὁ Θεός, ἐπειδὴ σέβεται τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ μυστήριο τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου ὅμως ἔχει καὶ τὴν ἄλλη ὄψη, τὴν ὁποία δὲν πρέπει νὰ ἀγνοοῦμε. Ἐμεῖς κυρίως τονίζουμε καὶ ἀναφερόμεθα στὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ Θεοῦ. Ὅπως ἐλεύθερος εἶναι ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀπορρίψει τὸν Θεό, ἔτσι καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἀπορρίψει τὸν ἄνθρωπο. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθε, δὲν ἐξεβίασε τοὺς ἀνθρώπους νὰ Τὸν

ἀποδεχθῶν, τοὺς ἄφησε ἐλευθέρους νὰ ἀποφασίσουν. Εἶπε «εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» (Ματθαίου ιστ΄ 24). Μερικοὶ ἀπεφάσισαν νὰ Τὸν ἀπορρίψουν καὶ νὰ Τὸν θανατώσουν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Κι Αὐτὸς τοὺς ἐγκατέλειψε μὲ τὸ «ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος» (Ματθαίου κγ΄ 38).

Φοβερότερο ὅμως θὰ εἶναι, ὅταν ὁ Κύριος ὡς ὑψιστος καὶ τελικὸς Κριτὴς πάντων θὰ ἀπορρίψει ἐν συνεχείᾳ ὅσους τὸν ἀπέρριψαν μὲ τὸ «πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ» (Ματθαίου κε΄ 41).

Μὲ ἔπαρση καὶ ἐγωισμόν ὁ ἄνθρωπος σηκώνει τὸ ἀνάστημά του μπροστὰ στὸν Δημιουργό Του καὶ στὸν Κύριό Του καὶ τοῦ λέγει· «Δὲν σὲ θέλω. Δὲν σὲ χρειάζομαι». Ὁ φιλόανθρωπος ὅμως Θεὸς Πατέρας δὲν ἀκούει τὴν αὐθάδεια καὶ ἀφροσύνη τοῦ πλάσματός Του καὶ συνεχίζει νὰ τὸ εὐεργετῆ μὲ τὴν φιλανθρωπία Του. Τὴν τελικὴ κρίση Του θὰ ἐκφέρει, ἀφοῦ παρέλθει ὁ «καιρὸς δεκτὸς» τῆς διὰ μετανοίας καὶ πίστεως ἐπιστροφῆς (Β΄ Κορινθίους στ΄ 2, Λουκᾶ δ΄ 19). Γιὰ νὰ στηρίξει αὐτὴ τὴν πορεία ἐπιστροφῆς εἶπε ὅτι «θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α΄ Τιμ. β΄ 4).

γ) Εἶναι Αὐτὸς τοῦ Ὁποίου τὴν πρὸς ἐμᾶς Ἀγάπη Του ὑμνεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφων στὴν β΄ Ἐπιστολή Του πρὸς Κορινθίους, ὅτι «γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς

ἐπτώχευσε πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχεῖα πλουτήσητε» (ἡ´ 9).

Στὴν ἐνανθρώπηση ὁ Πλούσιος πτωχεύει καὶ οἱ πτωχοὶ γίνονται πλούσιοι. Πλούσιος εἶναι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Θεός, διότι ἔχει τὴν ζωὴ, τὴν ἀθανασία, τὴν σοφία, τὴν δύναμη, τὴν ἀγαθότητα, τὴν μακροθυμία, τὴν ταπεινώση, τὴν εὐσπλαγχνία καὶ ὅλες τὶς ἄλλες ἀρετές. Ὁ ἄνθρωπος οὐδεμία ἐξ αὐτῶν ἔχει. Τί ἔχει; Θάνατο, ἀσθένεια, φθορά, ματαιιότητα, ψεῦδος, πλεονεξία, πορνεία, ἀνηθικότητα, σκληρότητα, θυμὸ, ἀδιαφορία, καὶ ὅλες τὶς κακίες. Ἔγινε μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ Διαβόλου πονηρὸς καὶ κακός.

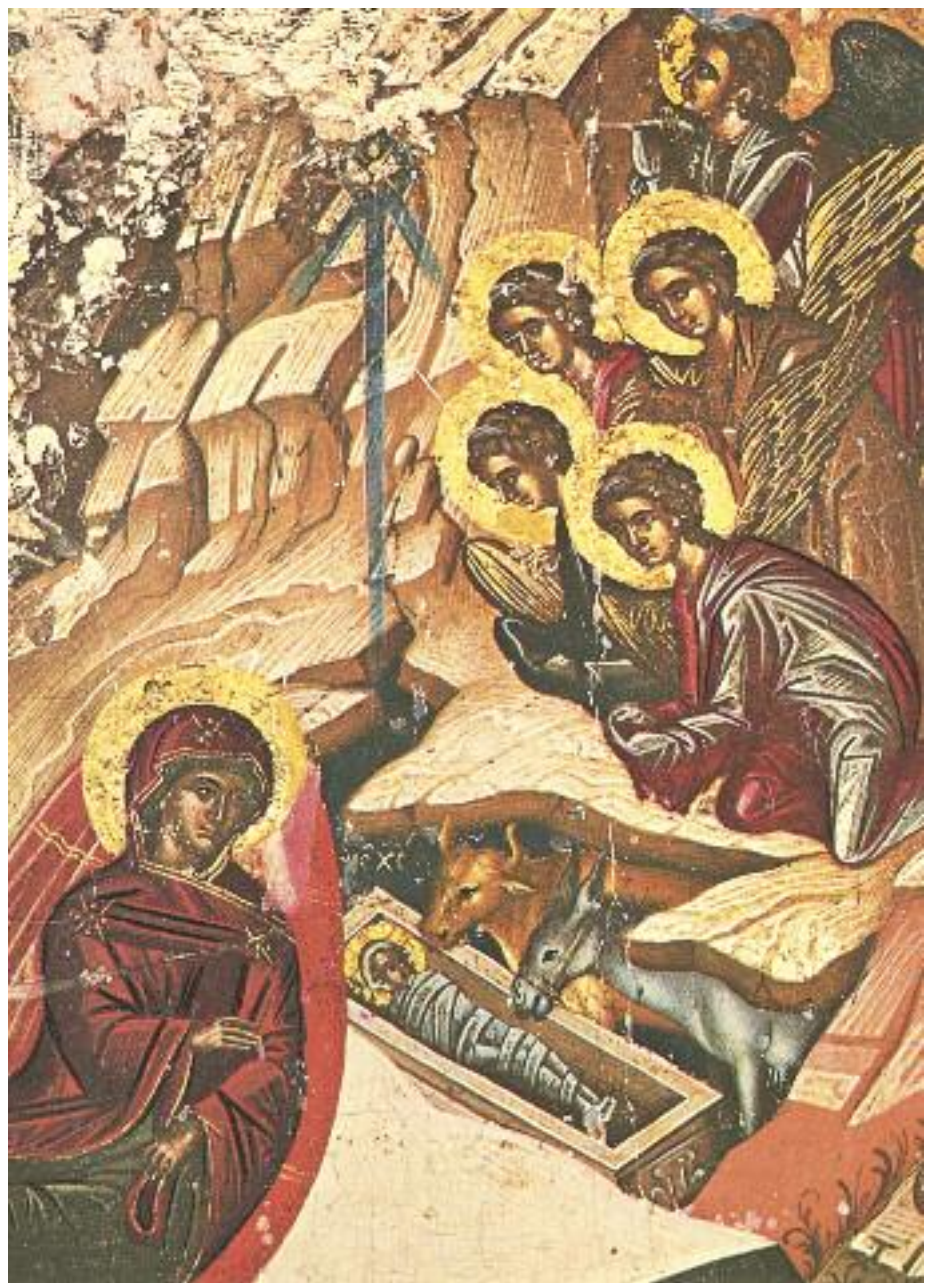

Ἦλθε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ μᾶς καθαρίσει ἀπ’ ὅλα αὐτὰ τὰ κακὰ τῆς πτωχείας μας καὶ νὰ μᾶς ἀναπλάσει μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς θείας ζωῆς. Γι’ αὐτὸ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προτρέπει τοὺς χριστιανούς: «ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν. Καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας» (Ἐφεσίους δ’ 22-24). Τὰ αὐτὰ συνιστᾷ καὶ στίς ἐπιστολὲς πρὸς Κολασσαεῖς γ’ 8-10 καὶ πρὸς Ῥωμαίους ιγ’ 12-14.

δ) Εἶναι Αὐτὸς ὁ Ὅποιος ἐδίδαξε μὲ τὴν ἐνανθρώπηση καὶ τὴν ζωὴ Του τί εἶναι ταπείνωση, ἀλλὰ καὶ ὅτι δι’ αὐτῆς ὑποῦται ὁ ἄνθρωπος καὶ δοξάζεται ὁ Θεός.

Ἐξηγήσει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «Ὅς (ἐννοεῖ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ) ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ’ ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος καὶ σχήματι εὐρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ, διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὀνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πάντων γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων καὶ πάντα

γλώσσα ἐξομολογήσεται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς» (Φιλιππησίους β' 6-11).

Τὰ μηνύματα αὐτῆς τῆς περικοπῆς πρέπει νὰ φωτίζουν καὶ νὰ καθορίζουν τὴν πορεία μας στὸν κόσμο. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἔδειξε ὅτι ἀληθινὸ μεγαλεῖο καὶ ἀξία εἶναι ἡ ταπείνωση. Οὔτε ὁ πλοῦτος, οὔτε ἡ δόξα, οὔτε ἡ ἰσχὺς, οὔτε ἡ γνῶση, οὔτε ἡ κυριαρχία ὑψώνουν καὶ τιμοῦν τὸν ἄνθρωπο. Μᾶς δίδαξε ὅτι ἡ ταπείνωση ὑψώνει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἀνεβάζει στὸν θρόνο τοῦ Υἱοῦ καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὴν ταπείνωση καὶ ὑπακοή Του ἐδόξασε τὸν Θεὸ Πατέρα.

Ἄς στοχασθοῦμε μὲ αὐτοεξέταση, ἐὰν θέλουμε νὰ εἴμαστε ταπεινοὶ καὶ ὑπάκουοι στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ Πατέρα μας.

ε) Εἶναι Αὐτός, ὁ Ὅποιος διεκήρυξε ὅτι «ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν» (Ματθαίου κ' 28).

Μὲ τοὺς λόγους Του αὐτοὺς ὁ Κύριος ἀνύψωσε τὴν διακονία τοῦ ἀνθρώπου σὲ ἔργο Θεοῦ. Γιὰ ὅσους δὲν τὸ ἔχουν καταλάβει αὐτὸ τὸ ἔχει διευκρινίσει μὲ σαφήνεια, ὅταν ἔνιψε τὰ πόδια τῶν μαθητῶν Του καὶ τοὺς εἶπε: «Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε. Εἰμὶ γάρ. Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας,

ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας, ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιήτε» (Ἰωάννου ιγ', 12-15).

στ) Εἶναι Αὐτὸς στὸν Ὅποῖον ἀρμόζει καὶ ἐπιβάλλεται, ὅπως ὁ Θωμᾶς, νὰ γονατίσουμε καὶ νὰ ἀναφωνήσουμε μ' ὅλη τὴν δύναμη τῆς ὑπάρξεώς μας «Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΜΟΥ» (Ἰωάννου κ' 28). Αὐτὴ ἡ φωνὴ θὰ περάσει στὴν αἰωνιότητα.

Σ' ὅσους ἐρωτοῦν «τίς ἐστὶν οὗτος;» ἀπαντήστε ὅπως ἡ ἀγία Γραφὴ διδάσκει καὶ μαρτυρεῖ ὅτι «ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν» (Α' Ἰωάννου δ' 10).

Χαρεῖτε το. Ζήστε το. Κηρῦξτε το.

